ELAGU SUUR OKTOOBER!

47.

7. NOVEMBRIL

OLEV TÕELEID.

Hommik
heiskas punalipu
koidulaeva mastitippu.

Mõttekahurite sihik
tuleviku trajektooril...

Päiksepomm, näe, plahvataski
silmaprismas
lillekimbuliseks rõõmuks.

Õlad tihedamaks surus
tulevikutunne...

...Hommik
heiskas punalipu
koidulaeva mastitippu...
Päiksepommgi lõhkes juba...
L ä h m e!

Kõigi maade proletaarlased, ühinegel

Tallinna POLÜTEHNIK

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 21 (379)

Reedel, 6. novembril 1964

XVI aastakäik

Nemad on parimad

TPI rektori KÄSKKIRI nr. 594-k

6. NOVEMBER 1964. A.

Kogu maailma progresslivne elanikkond tähistab Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 47. aastapäeva, mis pani aluse inimkonna uuele ajastule. Eriti kallis on see tähtpäev Nõukogude Liidu rahvastele, kes ehitavad laiahaardeliselt kommunistlikku ühiskonda. Ka Tallinna Polütehnilise Instituudi kollektiiv on andnud selleks oma panuse. Soovin instituudi kollektiivile selle tähtpäeva puhul edu edasises töös ja tegevuses.

Seoses Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 47. aastapäeva tähistamisega avaldan kiitust alljärgnevatele õppejöududele, abipersonalile, teenistujatele ja üliõpilastele, kes on välja paistnud õppe- ja teaduslikus töös ning ametialaste ja ühiskondlike ülesannete eeskujuliku täitmisega.

§ 1

1. **INTI**, Eduard — poliitilise ökonoomia kateedri juhataja.
2. **VEIDERMAA**, Mihkel — keemia-mäeteaduskonna prodekaan.
3. **TIISMUS**, Hugo — tööstuse elektrifitseerimise kateedri juhataja.
4. **KESKKÜLA**, Viktor — tööstuselektroonika kateedri vanemõpetaja.
5. **AARELAID**, Harry — masinaehituse tehnoloogia kateedri vanemõpetaja.
6. **MÕTTUS**, Jakob — TPI Toimetiste vanemtoimetaja.
7. **SAAREPERA**, Maimu — statistika ja raamatupidamise kateedri vanemõpetaja.
8. **TÕOMSALU**, Ruudi — kehakultuuri ja spordikateedri dots. k.t.
10. **RATKOVSKI**, Ilja — õppejõud.
11. **VILBOK**, Heinrich — anorgaanilise keemia kateedri juhataja.
12. **PRUUDEN**, Kalju — kapitaalehituse osakonna meister-lukksepp.
13. **VAADRE**, Hilda — koristaja.
14. **VALLIMÄE**, Henn — AT-71.
15. **LUME**, Tõnu — AL-57.
16. **KÜTTNER**, Rein — MM-91.
17. **MÄNNISALU**, Mati — MM-72.
18. **HABAKUK**, Madis — TM-91.
19. **LOORITS**, Kalju — EE-52p.
20. **SKAPERIN**, Nikolai — KK-77.

Nimetatud seltsimeeste nimed koos fotodega asetada TPI autahvlile.

(*Järg 3. lk.*)

SAMMUME EESOTSAS

Majandusteaduskonnas on 439 üliõpilast. Me oleme Polütehnilise Instituudi kõige väiksem teaduskond ja ka kõige noorem. Küllap vist sellepärast on meile teaduskonna hoonedki keset linna antud, et poleks suurt vaeva loengutel käimisega.

Mõtsiis, et oleme kõige väiksemas ja nooremas teaduskonnas, ega me sellepärast teistest maha ei jää. Õppeedukuses oleme veel üle instituudi kõige eeski: eelmise eksamisessiooni tulemus 86%.

Teaduskondade vahelises sotsialistlikus võistluses pidime küll viimasel korral esikoha loovutama keemia-mäeteaduskonnale ja ise seekord II kohaga leppima. Saadud preemia eest käisid meie aktivistid kaunist Leedu randa vaatamas. Kogu ekskursioon oli väga tore.

Praegu jätkuvad meie «huvitavad neljapäevad», kus kohtume ja vestleme ühiskonna- ja kultuuritegelastega. Varsti tahame organiseerida teaduskonnaõhtu.

Et me oma õppeedukusega ikka eesotsas püsiks, seda valvab ka meie komsomoliorganisatsioon. Teaduskonna komsomolibüroo jälgib pidevalt kõigi rühmade jooksvaid hindeid, karistab põhjuseta puudumiste eest ja ulatab abistava käe, kus seda vaja.

Sammudes Oktoobrirevolutsiooni aastapäeval instituudi kolonni eesotsas, lubame, et me ei jää peatuma saavutatule, vaid püüame teha oma väikese teaduskonna nime veelgi tuntumaks.

IV kursuse tudeng.

Kui ma 1960. aastal astusin instituuti, tundus õppeaeg igavikuna. Tundus ta sellisena just sellepärast, et minu kodukoht asub ju nii kaugel siit — 2000 km. Kuid juba on käes V kursus! Aeg möödub väga kiiresti, kuid kui palju huvitavaid elamusi jätab ta mällu.

Miks ma sõitsin nii kaugele õppima? Miks sõitsin «lõunast» «põhja»? Palju kordi on mulle esitatud neid küsimusi ja vastata ei saa ühe lausega. Me ei ole esimesed Eestis õppivad ungarlased. Enne meid õppis neid Tartus. Nad jutustasid meile siinsetest õppimistingimustest ja sõbralikust suhtumisest.

Seekord sõitsime Eestisse neljakesi. Kolm meist õpib praegu TPI-s, üks Tartu Riiklikus Ülikoolis. Peale meid on tulnud Tartusse ja Tallinna õppima veel mitu ungarlast.

MEIE SUURE PERE LIIKMEID

OLEN SÕPRADE KESKEL

Ühiselamus, praktikal, tööl — kõikjal on olnud huvitavaid kohtumisi siinsete inimestega. Kogu õppeaja jooksul oleme tundnud sõbralikku, võiks öelda vennalikku suhtumist õppejõudude, üliõpilaste ja kõikide teiste poolt.

Õppetööga koos ei lõpe minu elu Eestis. Asun tööle trusti «Eesti Põlevkivi». Uutest muljetest seal aga paari aasta pärast.

ASSZONYI ISTVAN
KM-97

MADIS HABAKUKELE

Ökoboksé, et kuningad koonud oga noorus jaoks. Majandusteaduskonna tudengid proosid oga ütleno, et nende ametiühingu osaesimees pääb. Oleda ju seda ametit eduka! pronud kahe valitsuse ajal. Sul aga jääb juubu rohkemaks: ega kõik Sul toredaid teenetõ jõuag. Ioeteda jõuab nõnd pandi Sina õigele kohale

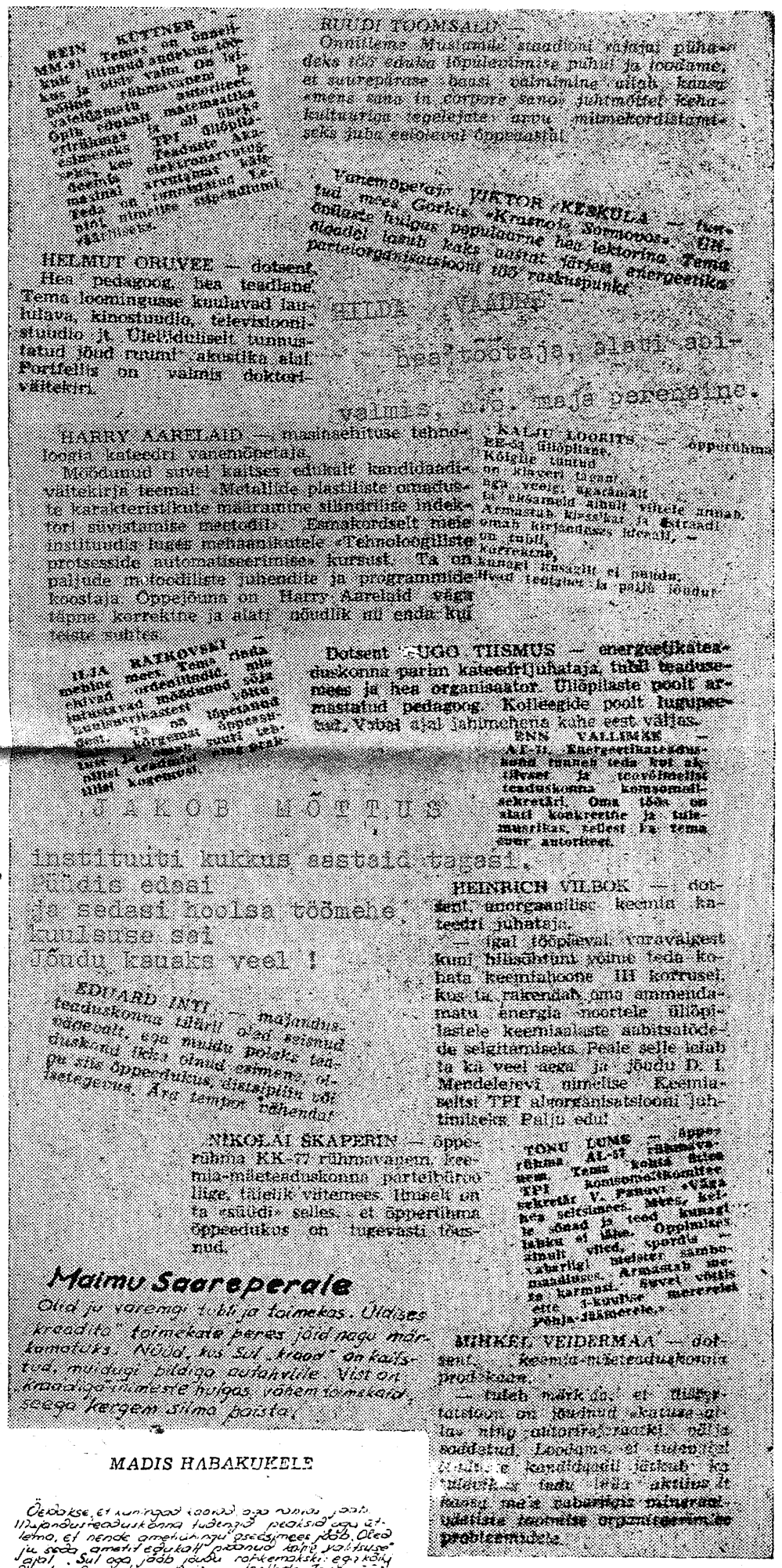

REIN KÜTTNER — Temas on ühesilmne MM-91. Temas on ühesilmne, ühekuit tunnud anekdote, ühekuu ja ühte vaim. On leitud ühe rühmakonna parim valelõunatu. Omib rõõkan matemaatika ertrõõmus ja ... esimesena TPI ... seks, kes ... Teaduste Akadeemia ... elektronarvutusmaimal arvutamas käte ... teda on ... nõrl. nimetise especumul. Vääriliselt.

HELMUT ORUVEE — dotsent. Hea pedagoog, hea teadlane. Tema loomingusse kuuluvad laululava, kinostuudio, televisiooni-stuudio jt. Üldtõdulisel tunnustatud jõud ruumi akustika alal. Portfellis on valmis doktoritöö.

HARRY AARELAID — masinaehituse tehnoloogia kateedri vanemõpetaja.

Mõõdumud suvel kaitses edukalt kandidaadivaitekirja teemal: «Metallide plastiliste omaduste karakteristikute määramine silindrilise indektori süvistamise meetodil». Eemakordselt meie instituudis luges mehaanikutele «Tehnoloogiliste protsesside automatiseerimise» kursust. Ta on paljude metoodiliste juhendite ja programmide koostaja. Õppejõuna on Harry Aarelaid väga täpne, korrektne ja alati nõudlik nii enda kui teiste suhtes.

ILJA RATKOVSKI — riedamehine meie. Temas on ühesilmne ehivad ... mõõdusud. Sõja lõpuaastad mõõdusud võtta kuulsuserihastest võtta ... Ta on õpetanud ... kõrgemat suurt tehnikat ja omab suurt tehnilist teadmiste ... tõlkel kogemusi.

RUUDI TOOMSALU — Onnitleme Muusikute suudlusi rõõmu-deks töö edukaks lõpulõpetamise puhul ja loodame, et suurepärase baasi valmimine ülejõ kasvamena sana in corpore sano juhtmõtet kehakultuuriga tegelejate arvu mõõmekordistamiseks juba eelolevat õppeaastal.

Vanemõpetaja VIKTOR KESKÜLA — tuntud meie Gorkis «Kraanolt Sõrmonoos» — tõnõõdel lasub kaks aastat tõrfuse ekvergeetika parteiorganisatsiooni töö raskuspunkt.

HILDA VAADRE — beetõõvõõja, alati abi-valmis, ilu, maja peremehe.

KALJU LOORITS — EE-54 üliõpilane. Kõigile tuntud on klaveri taga ... ka vooge, ägaõõldi ja ... Armastab kõrgkõr ja ... omab kirjanduse ... on tubli, korrektne, kunagi ... ei puudu. ... ja palju jõudu.

Dotsent UGO TIISMUS — energeetikateaduskonna parim kateedrijuhataja, tubli teadusmees ja hea organisaator. Üliõpilaste poolt armastatud pedagoog. Kolleegide poolt lugupeetud. Vabal ajal jahimehena kahe vest väljas.

ENN VALLIMÄE — AT-71. Energeetikateaduskond tunneb teda kui aktiivset ja teovõimelist teaduskonna komsomolisekretäri. Oma töös on alati konkreetne ja tulemuslikus, reflest ka temaeest autoritest.

JAKOB MÕTTUS instituudi kuldse aestaid tagasi. Mõõdis edasi ja sedasi koolsa töömehe kuulsuse sai Jõudu kauaks veel!

HEINRICH VILBOK — dotsent, anorgaanilise keemia kateedri juhataja. — igal tööpäeval varavalgest kuni hilisõhtuni võinu leida kohata keemiahoone III korrusel. Kus ta rakendab oma ammendamatu energia noortele üliõpilastele keemiaaste aabitsatõdede selgitamiseks. Peale selle leiab ta ka veel aega ja jõudu D. I. Mendelejevi nimelise Keemiaseltsi TPI alorganisatsiooni juhtimiseks. Palju edu!

EDUARD INTI — majandusteaduskonna tõlgi ... edaeolt, ega muidu poleks teaduskond teda ... Pu sõu õppeedukus, distsiplitu ... lastetegevus. Arg tanjon tähendus.

NIKOLAI SKAPERIN — õppegrupi KK-77 rühmavanem, keemia-mäeteaduskonna parteibüroo liige, täielik võitmees. Iiuselt on ta «süüdi» selles, et õppertõuna õppeedukus on tugevasti tõusnud.

TÕNU LUME — õppegrupi AL-57 rühmavanem. Temas kohta öeldakse, et ... komsomolikomitee TPI V. Pasovi sõnaga seltsimees. Mõõs, kellega ... Õppimisest ... ei ülle. Spordis — ... meister sambomaadlus. Armastab ... karmsai. Suvel võitis ... 1-kuulise merereisi ... põhja-jäämerele.»

MIHKEL VEIDERMAA — dotsent, keemia-mäeteaduskonna prodekaan. — tuleb märkida, et ... on jõudnud «katuse-alla» nõu ... saadetud. Loodame, et tulevad ... kandidaadi jõuab ka ... aktiivse ... meie suhtumise õppimisesse ... probleemidele.

Maimu Saareperale

Oled ju varemgi tubli ja taimekas. Üldises kreadita" taimekate peres jäid nagu mõrkomaks. Nüüd, kus Sul „kraad" on kaitstud, muidugi pildiga autahvlile. Vist on kraadiga inimese hulgas, rohkem taimekaid, seega kergem silma paista.

KALJU PRUUDEN — tubli töömees, kuldsete kätega.

MATI MÄNNISALU — MM-72. Üliõpilane nagu ikka, kuid veidi aktiivsem, veidi töökam, veidi sihikindlam kui teised: See kõik kokku on aga — eesrindlane.

Kõik demonstratsioonile!

Kogunemine 7. novembril kell 10 Kohtu tn. 4.

UURIMISTÖÖDE KONKURSI TULEMUSED

Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilaste uurimistööde 1964. a. konkursile laekus 67 teaduslikku tööd. Konkursi peakomisjon otsustas anda 59 uurimistööle esimese, teise või kolmanda koha. Vastavalt konkursi juhendile toimus tööde hindamine kolmes osas: uurimistööd, uurimuslikku iseloomuga diplomiprojektid ja üliõpilaste konstrueerimisbüroodes tehtud projektid.

ENERGETIKATEADUSKOND

A. UURIMISTÖÖD

I koht

1. **T. SEPPER,** «Elektroonne modeleerimisseade «VELANA»,» juhendaja: dots. U. Agur.
2. **A. ALAS, U. RUDI, M. KIIREND,** «Režiimkaartide koostamine põlevkiviküttel kihispõlemisel töötavatele katelagregaatidele,» juhendaja: van.õp. G. Saar.
3. **V. KEEROV,** «Kiirgussoojusvahetuse jaotus toru perimeetril torudevahelise ruumi kiirgamisel», juhendaja dots. I. Mikk.

II koht

1. **T. ELME, R. HIRVOJA,** «Kloriidide hulga määramine piimas», juhendaja: dots. G. Mets.

III koht

1. **R. LAUFER, P. SOOSALU,** «Suitsugaasides leiduvate tahma ja saaduse määramise seadme täiustamine», juhendaja van.õp. G. Saar.

B. UURIMUSLIKU ISELOOMUGA DIPLOMITÖÖD

I koht

1. **G. TOOMSOO,** «Ränivetniikide BK-200 lõppkontrolli ja klassifitseerimise automaatseade», juhendaja dots. G. Väljamäe.
2. **E. MIKK,** «Vaakuumtehnoloogiliste protsesside automatiseerimine Tallinna Elavhõbeaoldite tehases», juhendaja dots. H. Tiismus.
3. **E. JUGA,** «Auru-gaasi seade võimsusega 100 HJ», juhendaja dots. P. Anson.

II koht

1. **V. STENJAEV,** «3000 t veeväljasurvega BMPT seade», juhendaja dots. P. Anson.
2. **K. VERSOVSKI,** «Programmeeritud õpetamise automatiseeritud klassi sisustamine», juhendaja van.õp. A. Laansoo.

EHITUSTEADUSKOND

A. UURIMISTÖÖD

I koht

1. **A. KANA, L. LINNUPÕLD, E. TOMANN,** «Keila ja Pedja jõgede hüdraulline ja hüdrogeoloogiline uurimine», juhendaja H. Velner.
2. **H. VIRKUS, J. KALM,** «Kolmekordselt staatikaga määramatu raami uurimine Beggs'i meetodil», juhendaja prof. H. Laul.

II koht

1. **A. AAVIK, A. ALLMANN, R. ANSUMÄE, J. LAINSALU,** «Põlevkivituha portlandtsemendi baasil valmistatud teechitusbetooni uurimine katseõigul Leningradi maantee», juhendajad dots. V. Kikas, dots. R. Otsman.
2. **V. KIPPAK, A. AASVEE** «Metallist anisotroopse maanteesilla sõidutee plaadi töö uurimine», juhendaja dots. V. Kulbach.
3. **I. KASK,** «Põkpõnde-e rajatud varda survejõu mõõtmisviisi katseline kontrollimine», juhendaja dots. A. Jürgenson.
4. **A. KIVISTO,** «Perioodilise profiiliga armatuurvarraste omaduste uurimine», juhendaja dots. U. Raukas.
5. **E. SAAR, M. NARVITS,** «Keila jõe isepuhastusvõime uurimine Keila—Kiisa lõigul», juhendaja dots. H. Velner.

III koht

1. **L. MOOFI.** «Armeeritud klaasisolaatorite tugevus», juhendaja dots. O. Roots.
2. **A. KALDAS, P. PEIFR, J. RIIMA,** «Armatuuri nakke võrdlev tõmmine betooni kivinemisel normaaltingimustes ja vees», juhendaja van.õp. H. Mägi.
3. **H. HALJAK, V. POHL,** «Kaarsilla mudeli uurimine Beggs'i meetodil», juhendaja prof. H. Laul.

B. UURIMUSLIKU ISELOOMUGA DIPLOMITÖÖD

I koht

1. **R. PROOS,** «Seeria 1-464 suurpaneelelamute montaažtehnoloogia väljatöötamine ruumiliste konduktorite kasutamisel», juhendaja dots. S. Konstantinov.

KEEMIA-MÄETEADUSKOND

A. UURIMISTÖÖD

I koht

1. **U. KARUS, A. ORAV, H. SEPP, J. TANNER,** «Anüülfosfaatide kasutamine fenoolide gaaskromatograafilisel lahutamisel»,» juhendaja dots. kt. A. Köstner.
2. **A. KUKRUS,** «Vaatluste teostamine lae langetamisel Maardu Keemiakombinaadi fosforiidkaevanduses», juhendaja dots. L. Kalman.
3. **K. VALDNA** «Kadmiumsulfiidfototakistite omaduste kujunemine termilise töötlemise käigus», juhendaja asp. J. Hile.

II koht

1. **T. KUKK.** «Niiskuse mõjust kadmiumsulfiid-fototakistitele», juhendaja ins. M. Lääts.

MEHAANIKATEADUSKOND

A. UURIMISTÖÖD

I koht

1. **R. SIIMAR,** «Elektrotehnilisest terasest paketeeritud ja rauapulbrist katsekehade magnetiliste omaduste võrdlev uurimine piekkidest paketeeritud magnetkonfaktorite südamike rauapulbrist pressitutega asendamise võimalikkuse selgitamiseks,» juhendaja dots R. Mosberg.
2. **P. SÄRGAVA.** «Abinõud keerme keskmise läbimõõdu mõõtmiseks kolme traadi meetodil», juhendaja van.õp. K. Tippo.

II koht

1. **A. SESEBLUM, A. ÕISPU,** «Kellahammumise inseneriliku arvutuse metoodika», juhendaja ass. E. Hendre.
2. **J. RIIMA,** «Kosmoseraketi relativistlik arvutus», juhendaja dots. O. Silde.

B. UURIMUSLIKU ISELOOMUGA DIPLOMITÖÖD

II koht

1. **F. PUSTÕNSKI.** «Detailide rakiste normaliseerimine Tallinna Eks-

(Järg 3. lk.)

TEADUSLIKU UURIMISTÖÖ PROBLEEME

KÄSIL ON...

Sulametalli pideva transpordi ja doseerimise küsimused valutööstuse ning metallurgia ettevõtetes muutuvad üha aktuaalsemaks. Seda tõestas veelkord juunis Riias korraldatud üleliiduline nõupidamine. elektromagnetilise hüdrodünaamika probleemidele pühendatud teaduslik konverents.

Tallinna Polütehniline Instituut oli sellel kvoorumil esindatud 8 ettekandega, millest enamik leidis tunnustava hinnangu.

Elektrimasinate ja tööstuse elektrifitseerimise kateedrid on rea aastate vältel tegelenud induktsioonipumpade loomise ja uurimisega. Praegu on selle uurimisgrupi koosseisus ligi 20 töötajat.

Milliste küsimuste lahendamisele on suunatud nende jõupingutused täna?

Suure ja tähtsama osa neis töödes moodustavad teoreetilised uurimised mitmesuguste induktsioonseadiste analüüsi ja arvutusmeetodite loomise ning täiustamise alal. Kui tavalise elektrimasina arvutamisel võib magnetvälja õhupilus käsitada tasaparalleelsena, siis induktsioonpumba analüüs nõuab välja määramisel kolmemõõtmelise ülesande lahendamist. Märkimisväärset edu sel alal on saavutanud dots. Hans Jänese juhtimisel töötav aspirant Toivo Veske.

Induktsioonpumba arvutusmetoodika viimine inseneriarvutuse tasemele on võtmeks mõistlike pumbakonstruktsioonide loomisel mitmesuguste ülesannete lahendamiseks. Üheks niisuguseks ülesandeks on maksimaalse kasuteguri tagamine maksimaalsete kaaluliste näitajate puhul. Selle ülesande lahendamine kindlustaks induktsioonpumpadele täiesti uued ja ootamatud rakendusalad. Pumpade arvutamise alal on uurimisgrupis üheks tugevamaks assistent Alar Kont.

Kui induktsioonpumba teoreetiline analüüs hakkab juba enam-vähem ilmet võtma, siis induktsioonrennide ja keerutite korrektne arvutamine on veel lapsekingades. Et nendes seadmetes toimuvaid protsesse teadlikult ette näha ja analüüsida, on tarvis teha tõhusat uurimistööd. Tõe otsijateks selles suunas on dots. Hans Jänes, dots. Endel Risthein, van.õp. Viktor Kesküla, van. õp. Eino Vallaste jt.

Praegu on laboratoorsel katsetamisel südamikuta silindrilise induktsioonipumba mudel, mille konstruktsioon on äärmiselt lihtne. Niisugune pump on vastuvõetav metallurgidele, kuna nad põlgavad igasugust pilukujulist kanalit ja ülistavad silindrilist. Peale selle on mähised valmistatud lintmaterjalist, mis tagab teatud eelised oksüdeeritud alumiiniumlindi kasutamise korral. Katsed näitavad, et niisugune pump võib töötada väikeste rõhkude ja suure tootlikkuse piirkonnas. Uut pumpa uurivad ja katsetavad aspirant Evald Külm, van. õpetaja Ako Pärlist, diplomand Kalle Ilves jt.

Terve rida uurimusi tuleks teha elektromagnetiliste seadmete juurutamisel tööstusesse. Siin kerkivad otsekohe üles pumpade abil teenindavate agregaatide (dosaatorid, valumasinad jne.) automaatse juhtimise ja reguleerimise küsimused.

Tõepoolest, pumpade uurimisel ja kasutamisel poleks muidu mõtet, kui nad ei võimaldaks muuta pidevaks sulametalli transpordi protsesse ja neid automaatselt juhtida. Probleemi antud osa ees seisavad küllalt tõsised ülesanded. Asi seisab selles, et mingi protsessi automatiseerimisel on tarvis mõõta ja teada kindlaid protsessi määravaid parameetreid. Sulametalli transpordi ja doseerimise süsteemides on niisugusteks parameetriteks temperatuur, rõhk, vooluklirus, tootlikkus (kulu) ja nivoo. Seega ees seisab terve rea uute andurite loomine, mis peavad töötama erakordselt raskeles tingimustes (kõrge temperatuur, agressiivne keskkond).

Teiseks tõsiseks ülesandeks selles suunas on pumba poolt arendatava rõhu reguleerimine nii pumba kui ka «elektromagnetilise ventiili» režiimis.

Pumba töötamisel dosaatorina erilise tähtsuse omandavad elektromagnetilised ja hüdraulilised siirdeprotsessid.

Kõik need ja rida teisi küsimusi peaksid kajastuma kavandatava probleemlaboratooriumi tööplaanis. Niisuguse laboratooriumi loomine on äärmiselt õigeaegne (et mitte öelda — hilinenud), sest elektromagnetilise hüdrodünaamika rakendusalade uurimisele on Nõukogude Liidus asunud üle 100 uurimisasutuse, konstrueerimisbüroo, tehase ja ettevõtte. Kui 1956—1960 aastatel oli TPI induktsioonpumpade teoorias kindlalt esikohal Nõukogude Liidus, siis on nüüd see esikoht mõnes lõigus muutunud küsitavaks. Seda olukorda on suurel määral põhjustanud mitteküllaldane laboratoorne baas ja õppetööst vabastatud teaduslike töötajate puudumine.

Need on mõned meie mõtetest ja muredest... Jääb vaid loota, et vabariigi juhtivad organid jõuavad äratundmisele, et niisuguse probleemlaboratooriumi loomine on hädavajalik, kui pidada silmas ülelidulisi, üldriiklikke uurimistööde vajadusi sel alal ja loobuda hetkeks seisukohast, et ääremail võib tegeleda ainult kohalike probleemidega.

H. TIISMUS,
tööstuse elektrifitseerimise kateedri juhataja

Meie pilgud on suunatud Mustamäele

Sirvigem siinkohal pisut meie uue hoonetekompleksi projekti ja ja perspektiivplaani.

● Uues hoones on kokku 42 auditooriumi, kuhu mahub korraga 2540 üliõpilast.

● Peale selle tahetakse asuda korpuse nr. 6 ehitamisele, millest tuleb auditooriumide korpus.

● Õppekabinette tuleb uues peahoones kokku 13, kuhu mahub korraga 290 üliõpilast.

● Joonestussaale aga 18 kohtade arvuga 345.

● Uues füüsikaauditooriumis on 200 kohta.

● Üldpinna arvestusnorm uue peahoone projektis on 12 ruutmeetrit ühe päevase osakonna üliõpilase kohta.

● Kokku on uue praeguse ehitatava peahoone pind projekti kohaselt 27 239 ruutmeetrit. Võrdluseks — senises peahoones on 7806 ruutmeetrit pinda.

● Lähematel aastatel tahetakse õppekorpuste arvu veelgi suurendada.

● Raamatukogu hoone Mustamäel tuleb pinna poolest ligi neljandik praegusest peahoonest.

● Uute õppehoonete juurde rajatavasse spordibaasi on kavandatud spordihoone, staadion, 4 korvpalliväljakut, 4 võrkpalliväljakut, 2 väravpalliväljakut, 4 tenniseväljakut, võimlemislinnake, eelsoojendusega ujula ja 2 sulgpalliväljakut ning ka tribüünidega korv- ja võrkpalliväljak.

● Peale selle tahetakse ühiselamute juurde ehitada 2 korvpalliväljakut ja 2 võrkpalliväljakut.

Seltsimehed! Kõigi nende suurte ehitusplaanide edukaks elluviimiseks on vaja, et igaüks meist lööks alati abivalmilt käed külge!

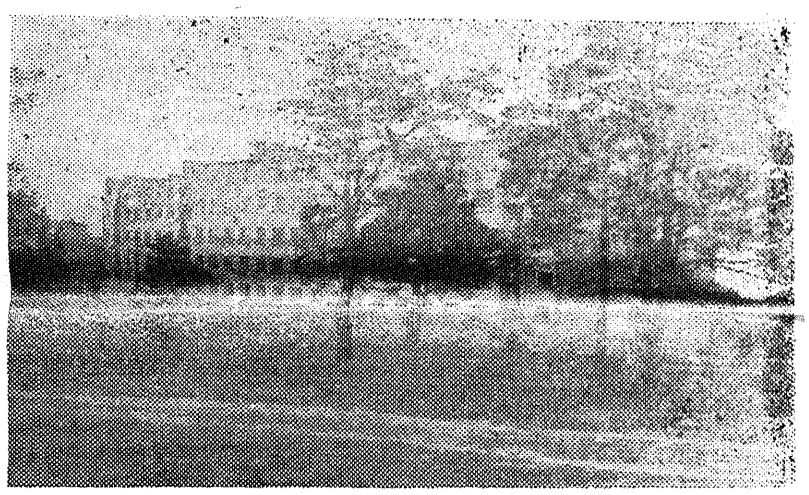

SEAL TA ON, MEIE UUS ÜHISELAMU. KATUSEGA KAETUD JA AKENDEGA EHITUD, PEAAEGU NAGU VALMIS MAJA. KUI SISETÖÖD OMA HOOGU EI KAOTA, SIIS ON PALJUDEL TUDENGITEL JUBA ENNE UUT AASTAT UUS KODU — UUS RÖÖM.

Märkmeid-väljavõtteid kõrgema tehnilise hariduse ajaloost meie vabariigis

● 31. jaanuaril 1923. a. arutati Tallinna Tehnikumi (oli sisuliselt meie õppeasutuse eelkäija) juhatuses küsimust tehnikumi tulevikust. Olemasolevail andmeil töötas sel ajal Eestis ligi 500 inseneri ja tehnikut. Juhatuse otsuses öeldakse, et kui igaüks neist töötab erialal keskmiselt 20 aastat, siis on tehnikumil vaja välja lasta igal aastal 25 lõpetajat. Elu välismaal näitab, öeldakse otsuses edasi, et kaugeltki mitte kõik sisseastujad ei lõpeta insenerina, vaid ainult kuuendik või kaheksandik. Seepärast on vaja igal aastal vastu võtta 200 üliõpilast, et vajalik arv insenere oleks ette valmistatud.

● 3. oktoobril 1928. aastal toimunud Tallinna Tehnikumi Nõukogu istungil tegi professor O. Madisson, toetudes kodanliku võimu aegsele seadusandlusele, ettepaneku mõnede üliõpilaste vabastamiseks õppemaksust. Fnt ettepanek ei leidnud toetust. Äraütlemise põhjuseks, nagu märgiti otsuses, oli see, et kulude eelarve oli koostatud ja kinnitamiseks esitatud. Nõukogu otsustas lükata küsimuse üliõpilaste vabastamisest õppemaksust aasta võrra edasi.

● Riiklike asutuste andmeil oli 1934. aastal Eestis ainult 551 inseneri, neist masinaehitusinsenere 51, keemiainsenere 37, laevaehitusinsenere 14 ja kõige enam — 156 — ehitusinsenere.

● 1. juulil 1937. aastal oli Tallinna Tehnikaülikoolis 389 üliõpilast, neist tütarlapsi ainult 14.

● Õppemaks Tallinna Tehnikaülikoolis oli 150 krooni õppeaastas. Riikliku seaduse järgi tuli tasuda sisseastumise eest 10 krooni, iga praktikumi eest kuni 10 krooni, ajutise tõendi eest lõpetamise kohta 1 kroon, muude tõendite eest 10 kuni 50 senti. Samuti tuli tasuda praktikumides kasutatud kemikaalid. Iga eksami eest tuli tasuda kassasse eelnevalt eksamimaksuna poolteist krooni.

● Õppeasutuse 1937/38 aastate eelarves olid tulude osas tähtsamal kohal õppemaks ja tulud keemialaost (kemikaalide müük).

MÕTLEMISPROTSESSID

TPI auditooriumides, laboratooriumides ja õppetöökodades toimuvad peaaegu mitmesugused õppeprotsessid. Õpetatakse ja õpitakse omandama teadmisi, oskusi, vilumusi. Töö kulgeb intensiivsete mõtlemisprotsesside alusel. Rasuliaadid sõltuvad aga selleest, kuidas juhitakse teiste või iseseisvate mõtlemisprotsesse. Mõtlemine on alati ülesande lahendamine, mis toimub juba saavutatud teadmiste valduses ja nendest järeldusteegemisel. Et selle protsessi liikumist ja olemust mõista, selleks tuleb ajukoore rakkude seoseid ja kõrgema närvitalituse erutus- ja pidurdusprotsesse sügavamalt tundma õppida ja uurida.

Õppetöös tuleb pidevalt mitte ainult luua seoseid nähtuste vahel, vaid ka mittetähtsaid seoseid pidurdada. Nähtusi ja tunnuseid tuleb diferentseerida, nii et olulisi tunnuseid eristataks mitteolulistest selgesti, et tekiks õige üldistus.

Mõtlemisprotsess kulgeb sel juhul õigesti, kui aga mitteoluliste tunnuste alusel tehakse valesid üldistus, siis kulgeb mõtlemisprotsess ebaloogiliselt. Tunnuste alusel on diferentseeritud ridamine. Diferentseerimist tuleb alata markantsete tunnuste esitamisega, eristades järjestikht steenemaid vahesid. Kui õppija ei suuda nähtusi diferentseerida, siis kaob huvi, küsimus jääb segaseks ja õppetöös positiivseid tulemusi ei saa olla. Selle vältimiseks kasutataksegi õppetöös palju võrdlusi, vastandamisi, kõrvutamisi jne.

Mõtlemine on tunnetusprotsessi üks raskemaid ja keerulisemaid küsimusi, sest närvitegevus ei ole kaugeltki lihtne ja mehhaaniline. Kuid füsioloogid ja psühholoogid on oma uurimustega sellel alal teatud seaduspärasusi leidnud, millede tundmine on suure tähtsusega igale lektorile ja kõrgemas koolis õppijale.

Kas alati arvestataks, et närvisüsteem on inimese elutegevuse kõrgeimaks reguleerijaks, analüüsijaks ja sünteesijaks? Sellele võivad vastata seltsimehed, kes kuulasid TRÜ lektori dotsent Koemetsa loengut «Mõtlemisprotsess» 30. okt. II auditooriumis.

Meid kõiki erutab üks ja ühine eesmärk — tunda paremini inimest. Sellest lähtudes — paremini õpetada ja õppida.

van. õp. A. ARET

(Algus 2. lk.)

kavaatoritehases», juhendaja dots. A. Kruusamägi.

2. E. HUUL, «Konstrueerida 100-tonnilisele hüdraulisele pressile pooautomaatse tsükliga töötav seade plastmassdetailide valmistamiseks pritsvalutelt tenase «Norma» baasil», juhendaja van.õp. H. Aarelaid.

3. H. LOIM, «Projekteerida ekstruuderpress polüetüleentorude valmistamiseks läbimõõduga kuni 60 mm», juhendaja van.õp. H. Aarelaid.

4. J. RANDVA, «Projekteerida desintegraatori rootorile kulumiskindlate sulamite pealekeevitamise pink,» juhendaja van.-õp. K. Tappo.

5. V. KERMES, «2-silindriline kahetaktiline 125 cm³ silindrimahuga kõrgeltforseeritud võidusõiduauto mootor», juhendaja van.õp. U. Soodla.

6. A. KALDA, «Liiklustingimuste uurimine Tallinna Kalinini rajoonis», juhendaja dots. E. Soonvald.

II koht

1. E. KUKK, «Projekteerida 4.-pos. kõvasulamist stants 5-nda gabariidi el.-mootorite aktiivpleki stantsimiseks ning valmistamise tehnoloogiline protsess ja vajalikud rakised», juhendaja dots. A. Kruusamägi.

2. A. GERASSIMOV, «Projekteerida plastmassstantside ja konduktorite jaoskond vabariigi tehastele, ühtlasi välja töötada tehnoloogiline protsess nende valmistamiseks», juhendaja dots. A. Kruusamägi.

3. A. ARANOVSKI, «Optimaalsete lõikerežiimide juurutamine treipinkidele ühes tehases», juhendaja dots. N. Stšeglov.

III koht

1. S. TEREHHOV, «Universaalsete treipinkide automatiseerimine hüdrosupertiga», juhendaja dots. G. Grosschmidt.

2. A. SIKOTOV, «Stantside ja teste detailide automaatlao projekt Tallinna Ekskavaatoritehasele», juhendaja van. õp. B. Saar.

3. E. KRUKOVSKI, «Mõningate tööriistade ja rakiste normaliseerimine ühe tehase baasil», juhendaja dots. N. Stšeglov.

4. H. PIKARU, «Energeetika ja Elektrifitseerimise Peavalitsuse Spetsialiseeritud Autobaasi tehnilise teenindamise organisatsiooni efektiivsuse uurimine», juhendaja van. õp. R. Levet.

C. ÜLIÕPILASTE KONSTRUEERIMISBÜROODE TÖÖD

I koht

1. E. KUNS, «Pooautomaat triikraua aluste tüüp T-5 freesimiseks», juhendaja dots G. Grosschmidt.

2. A. RJADNEV, «Rippuv kaidkonveier loomakerede transporteerimiseks», juhendaja van. õp. G. Trapezontsev.

II koht

1. J. KÕDAR, «Väikese võimsusega tigureduktorite katsetamise stend», juhendaja van. õp. E. Riives.

2. G. GALINDOS, «Rippkettkonveieri käivitusmehhanism», juhendaja van. õp. G. Trapezontsev.

III koht

1. H. LOIM, «Hüdrosuport», juhendaja dots. G. Grosschmidt.

2. N. GALIAKBEROV, «Elektritaltsa», van. õp. G. Trapezontsev.

MAJANDUSTEADUSKOND

A. UURIMISTÖÖD

I koht

1. A. FIISMA, «Uurimistöö turbabriketitööstuse perspektiivi arendamise kohta Eesti NSV-s», juhendaja dots. J. Toomaspoeg.

2. V. FIRSOVA, «Taaramajanduse ratsionaalse organiseerimise võimalusi kondiitritoodete vabrikus «Kalev», juhendaja van. õp. L. Kanne.

3. O. MÖLL, «Kommunistlik liikumise tekkimine, arenemine ja praegune olukord Kalinini rajooni ettevõtetes», juhendaja dots. E. Intl.

II koht

1. J. LABENT, «Tallinna Ekskavaatoritehase toodangu kvaliteedi tõstmise rahvamajanduslik efekt», juhendaja dots. V. Koslov.

2. R. GRIGORJEVA, «Õhkjahutusega kondensaatorite sõlmmontaažmeetodiga jaoskonna organiseerimise võimalused Tallinna Masinaehitustehases», juhendaja dots. A. Rannes.

III koht

1. E. TOOM, «Abinõud töö ja töötasustamise paremaks organiseerimiseks valutsehhides», juhendaja van. õp. L. Kanne.

2. P. KALEV, «Lihtsustatud meetod elamute kapitaalremondi eelarvelise maksumuse määramiseks», juhendaja dots. S. Dokelin.

B. UURIMUSLIKU ISELOOMUGA DIPLOMTÖÖD

I koht

1. V. KUTSAR, «Linaki omahinna kujunemine ja teid linakiu omahinna alandamiseks Eesti NSV toorlinavabrikutes», juhendaja van. õp. V. Volt.

II koht

1. H. KAJU, «Arvutuste tsentraliseerimine ja mehhaniseerimine klahvarvutite baasil Paide Primatoodete Kombinaadis», juhendaja van. õp. V. Volt.

III koht

1. O. LESTA, «Tartu Levakombinaadi reorganiseerimise majanduslik põhiendus» juhendaja van. õp. V. Volt.

2. T. KUDEVITA, «Tootmiskoondise [illegible] na Metalltoodete Tehase andmetel)», juhendaja van. õp. V. Volt.

Võrreldes möödunud aastaga on auhinnatud tööde arv 6 võrra suurem. Kõige suurem arv auhinnatud töid on mehaanikateaduskonnas — 23. Võrreldes möödunud aastaga on mõningal määral tõusnud tööde teaduslik tase ja sisutihedus, seda eriti ehitusteaduskonnas. Ei saa rahule jääda keemia-mäeteaduskonnaga, kust konkursile laekus ainult neli tööd. Üliõpilaste konstrueerimisbüroodest esitas konkursile töid ainult mehaanikateaduskond (6 tööd). Töötavad aga ju instituudis üliõpilaste konstrueerimisbürood ka energeetika- ja ehitusteaduskonna juures. On paranenud uurimistööde vormistuslik külg. Siiski esitati terve rida töid halvasti vormistatud kujul (erati mehaanikateaduskonnas). Tuleb kahetsusega märkida, et mitmete kateedrite juhendamisel ei valminud 1963/64. õ.-a. jooksul ühtegi konkursile esitamiseks kõlblikku uurimistööd (matemaatika, filosoofia, NLKP ajaloo, arhitektuuri jt. kateedrid). Samuti esitati vähe töid füüsika (1 töö) ja teoreetilise mehaanika (1 töö) kateedrite poolt.

Kõiki auhinnatud uurimistööde autoreid ÜTÜ Nõukogu autasustab diplomiga. Esimesele kohale tulnutele korraldab ÜTÜ Nõukogu ekskursiooni Moskvasse.

Dots. A. OTS.
ÜTÜ Nõukogu esimees

MEIE KÜLALISI

«Tallinna Polütehniku» toimetuses käis küllas Soome suurima üliõpilasajalehe «Ylioppilaslehti» peatoimetaja Jorma Cantell.

Lühikese vestluse kestel kuuldi mitmeid huvitavaid fakte Soome üliõpilaselust üldse ja muidugi ka nende ajalehe töödst.

«Ylioppilaslehti» on ametlikult Helsingi Ülikooli häälekandja, kuid omab suurt mõju kogu Soome üliõpilaskonnale. Ajalehe tiraaž on 35 000 eksemplari (Soome oludes kohta suur arv) ja ilmumissagedus kord nädalas.

Peatoimetaja nimetas oma lehte kultuurilisp o l i t i l i s e k s ajaleheks, mis on küllalt radikaalse ja isegi kommunistliku kallakuga. Viimase fakti tõttu on lehel sageli kokkupõrkeid «suurte» ajalehtedega.

«Ylioppilaslehti» avaldab palju teatri-, kunsti- ja kirjanduskritiikat, mida väga arvestatakse ja palju kardetakse. Algajale autorile on suureks tunnustuseks tema töö avaldamine selles ajalehes. Näiteks noor poeet, kelle luuletused pääsevad üliõpilaslehe veergudele, jõuab kindlasti aasta-paariga isegi [illegible] luuletuskoguni. Kuna avaldamiseks pakutava materjali hulk on 3—4 korda suurem ajalehe mahust, võib arvata, et sõel tõesti tihe on.

Peatoimetaja on valitav üliõpilaste poolt ja talle on antud suured õigused toimetuse töö juhtimisel. Omavoliteemise äraho ldmiseks võivad aga üliõpilased igal aastal nõuda peatoimetaja vahetamist.

Huvitav on, selle ajalehe peatoimetajaks on olnud ka president Kekkonen.

Helsingi tehnikaüliõpilastel on oma häälekandja, muidugi väiksem kui «Ylioplaslehti». Üldse olevat aga tehnikaüliõpilased Soomes tuntud kui suured naljahambad!

Lubatud maksimaalne õppeaeg inseneriks õppimisel on kaheksa aastat. Kes selle ajaga kursust ei lõpeta, jääb inseneridiplomist igal juhul ilma. Suvitil peavad tehnikaüliõpilased praktika saamiseks töötama tehastes ja ehitustel. Muide, ka Soomes on tuntud stipendiaadid — üliõpilased, keda tehased on õppima saatnud, kuid neid on suhteliselt tehnilisest erialadest on arhitektuur väga vähe. Kõige suurem konkuriss

Mustamäe ühiselamu fotonäituselt

■ MÜÜRITÖÖ POLE MINGI KUNST...

■ PINTSEL, VÄRVID JA LÕUEND — SEE POLE MÜÜRITÖÖ.

UUDISMAA MULJEID PILDIS.

Loengud tööstusliku juhtimise probleemidest USA-s

Meie instituudi õppejõudude sidemed laienevad pidevalt. Kogemuste vahetamine vennasvabariikide teadlastega pole kunagi olnud probleemiks, kuid nüüd on mitmed meie õppejõudude hulgast viibinud, viibivad ja lähevad pikemaajalistele teaduslikele komandeeringutele ka välisriikidesse. Nendest on kõige suurem kasu muidugi komandeeritule, kuid kindlasti aitab kontaktide süvendamine tõsta käudselt ka kohalolijate teadmisi ja laiendada silmaringi.

Majandusteaduskonna dotsent Raul Üksvärav oli kümme kuud Ameerika Ühendriikides. Kuigi meie ja USA majandus lähtuvad erinevaist kriteeriumeist, on kõige kõrgema tööviljakuse saavutanud maalt kindlasti õppida ka palju väärtuslikku, mida tasuks rakendada ka meie majanduses. Kas või tööstuse juhtimise ja organiseerimise tehnikat.

Naasuduna alustas dotsent R. Üksvärav loengutsüklit tööstusliku juhtimise probleemide kohta USA-s. Kuna tsükkel huvitab ka teisi meie vabariigi majandusteadlasi ja et dotsent K. Üksvärav oli esimeseks USA-s käinud Eesti NSV majandusteadlaseks, siis peetakse tsükli loengud kolmes eri kohas: TPI-s, TA Majandusinstituudis ja ETUI-s. Esimene loeng oli 28. oktoobril, järgmine käesoleva kuu lõpul. Tsükli viimane loeng on aprillis.

«Tallinna Polütehnik» KÜSIB

«Kui kaugel on meie instituudis masinõpetamine?»

VASTAB M. JAAGUS, PROGRAMMEERITUD ÕPETAMISE UURIMISGRUPIST.

Möödunud sügisest alates on tehtud meie instituudis ettevalmistusi programmeeritud õpetamise kui ühe progressiivse õpetamisviisi rakendamiseks. On astutud samme õpetamismasinate saamiseks ja valmistamiseks.

Kiievist on juba saabunud 8 kontrolliautomaati «Lastotška». Nendest viis on kavas üles seada mehaanikateaduskonna hoone 6. auditooriumisse, millest kujuneb programmeeritud õpetamise kabinet.

Automaatide, nende rakendamismetoodika ja Kiievist hangitud metodiliste materjalide kaselise tutvumise eesmärgil lähevad ülejäänud masinad esialgu ehitusmehaanika, graafika ja ühe energeetikateaduskonna kateedri käsutusse.

Automaatika ja telemehaanika kateedri üks diplomand ja grupp üliõpilasi on valmistanud kolm automatiseeritud klassi (AK) projekti. Nende alusel koostatav õpimaalse AK variant on kavas realiseerida samuti 6. auditooriumis Mustamäel.

Nende masinate rakendamise eeltöena on olulise tähtsusega valikvastuste kasutamisel põhinevad, kuid ilma masinateta läbi viidud kontrollivõtete rakendamiskogemused. Neid on hankinud juba rida kateedreid (metallide tehnoloogia, elektrisüsteemide, automaatika jt. kateedrid). Vahepealse variandina oleks vajalik kogemusi hankida ka mitmesuguste perfoplaatide (TRÜ, Kiievi RÜ jt.) kasutamisel.

Automatiseeritud kontrolli ja üldise programmeeritud õpetamise rakendamisel oleks suureks abiks dots. k. t. U. Aguri käsikiri «Programmeeritud õpetamine ja õpetamismasinad ning nende rakendamine kõrgemas koolis» ilmumine, mis on hilinenud TPI rotaprindi suure töökoormuse tõttu.

TPI rektori KÄSKKIRI nr. 594-k

6. NOVEMBER 1964. A.

(Algus 1. lk.)

§ 2

Töötõlesannete ja ühiskondlike ülesannete eeskujuliku täitmise eest avaldan kiitust järgmistele seltsimeestele:

1. VOLT, Vello — statistika ja raamatupidamise kateedri dots. k.t.
2. KASK, Karl — orgaanilise keemia kateedri dotsent.
3. ANSON, Pavel — laevajõuseadmete kateedri dotsent.
4. [illegible], Eugen — elektrimasinate kateedri dots. k.t.
5. THOMMAGI, Feli — elektrisüsteemide kateedri juhataja.
6. REIMANN, Värdi — ehitustehnoloogia kateedri dotsent.
7. PALUVER, Nikolai — joonestamise ja kujutava geomeetria kateedri dotsent.
8. MADIS, Jevdokia — NLKP ajaloo kateedri dots. k.t.
9. KIISLER, Karl — vanem teaduslik töötaja.
10. MIHKELSON, Vello — orgaanilise keemia kateedri vanemõpetaja.
11. OJASTE, Kalju — mäekateedri vanemõpetaja.
12. PÕRAKOV, Anatoli — kehakultuuri ja spordikateedri vanemõpetaja.
13. MENS, Endel — metallide tehnoloogia kateedri laboratooriumi juhataja.
14. HENDRE, Enn — masinaelementide kateedri vanemõpetaja.
15. TRAPEZONTSEV, Grigori — masinaelementide kateedri vanemõpetaja.
16. MAASIKAMÄE, Ülo — masinaehituse tehnoloogia kateedri vanem-[illegible]
17. RELVIK, Heino — teoreetilise mehaanika kateedri vanemõpetaja.
18. KUSALEP, Ervin — füüsika kateedri vanemõpetaja.
19. POOBUS, Arvi — Tööstusliku Soojusenergeetika TU Laboratooriumi noorem teaduslik töötaja.
20. TOMSON, Jaan — tööstuse elektrifitseerimise kateedri vanemõpetaja.
21. SAAR, Sigfried — tööstuselektroonika kateedri laboratooriumi juhataja.
22. REIPERE, Harri — ehitusmaterjalide probleemlaboratooriumi vanem teaduslik töötaja.
23. MESPAK, Vello — autoteede ja geodeesia kateedri aspirant.
24. BARINOV, Ivan — õppejõud.
25. POLTAVETS, Jakov — õppejõud.
26. ASTAPOVITS, Ivan — õppejõud.
27. KAPUSTIN, Vladimir — õppejõud.
28. KIKAS, Konrad — raamatukogu juhataja.
29. SARMET, Malle — vanemraamatukoguhoidja.
30. TILLEMANN, Helmi — vene- ja võõrkeelte kateedri assistent.
31. JARVPOLD, Lembit — masinaelementide kateedri assistent.
32. JAANSON, Arvo — matemaatika kateedri arvutusmasinate laboratooriumi juhataja.
33. KIVIRAHK, Ervine — metallide tehnoloogia kateedri vanemlaborant.
34. TALVING, Heiti — füüsika kateedri vanemlaborant.
35. TUTT, Mare — sanitaartehnika ja hüdraulika kateedri vanemlaborant.
36. TRUMP, Johannes — arhitektuuri kateedri laboratooriumi juhataja.
37. LUKS, Tamara — vanemlaborant.
38. LIPAVSKAJA, Valentina — kaugõppeteaduskonna metoodik.
39. PRIIMAN, Reet — kino-fotokabineti insener-keemik.
40. KALLASTE, Olda — vanemkassapidaja.
41. NIGOL, Aksel — anorgaaniliste ainete tehnoloogia kateedri eksperimentaalmeister.
42. KUTTIM, Reive — masinaelementide kateedri laborant.
43. LUTVEI, Toomas — õppetöökoja juhataja.
44. TAUUTS, Ilmar — õppetöökoja meister.
45. PUIDET, Ole — mehaanikateaduskonna dekanaadi sekretär.
46. NIIT, Heli — füüsika kateedri laborant.
47. KEMMEL, Hilja — ehituskonstruktsioonide kateedri laborant.
48. PRIMAK, Tamara — teaduslike uurimistöö sektori masinakirjutaja.
49. SUURMETS, Jüri — garaažijuhataja.
50. OUN, Anne — varustusosakonna asjaajaja.
51. KUUSK, Edgar — majahoidja.
52. ERNITS, Vsevolod — varustusagent.
53. VENTSEL, Martin — meister-lukksepp.
54. PAUMING, Vello — eksperimentaaltöökoja meister.
55. MOTTUS, Iris — eksperimentaaltöökoja arvestaja.
56. KUBARSEPP, Elga — komandant.
57. SUVISTE, Jakob — puusepp.
58. SAAR, Aleksander — puusepp.
59. MALSUB, Anna — koristaja.
60. KRAUS, Vera — koristaja.
61. KANGUR, Johanna — valvur.
62. LIITAM, Ragnar — TM-51.
63. DONTSOVA, Ludmila — TM-97.
64. UUTSALU, Enn — TE-31.
65. SADE, Siimu — TM-71.
66. SAIKER, Eerik — TR-51.
67. MASING, Hilja — KK-31.
68. KISSA, Marianne — KÜ-71.
69. PALM, Reet — KK-92.
70. ROOSIMÜLDER, Lembit — MM-72
71. KOGER, Tõnu — MM-33.
72. LAANSOO, Andres — MM-33.
73. SUURSOO, Jüri — MA-71.
74. GERSCIG, Arnold — MM-78.
75. GERSCIG, Žanna — MM-78.
76. VITSUR, Vika — MM-51.
77. KRUUSIMAA, Vello — MK-111.
78. LAEV, Avo — MK-111.
79. SAARMETS, Arva — MK-111.
80. VAHTRA, Marju — AO-71.
81. FIST, Arma — AO-71.
82. SOOSALU, Peeter — AS-111.
83. MÄGISTO, Ivar — AO-91.
84. DROZD, Vjatšeslav — AL-117.
85. KARKI, Andrei — AL-38.
86. LICHFELDT, Jüri — AV-71.
87. HURT, Toivo — AV-51.
88. KATUEL, Malle — AM-51.
89. MERE, Mart — AM-91.
90. POOM, Alar — AT-111.
91. SEPPER, Toomas — AT-111.
92. JAGGO, Endel — AT-31.
93. POLDMA, Vello — AE-91.
94. KORSEN, Veljo — AE-71.
95. TALVISTE, Raivo — AM-71.
96. VÄINSAAR, Mati — ES-31p.
97. SEPP, Eduard — EE-57n.
98. JÄRVEKÜLG, Marju — EE-51p.
99. VETEVOOL, Vello — EE-71n.
100. POLJEV, Aleksander — EE-77n.
101. IDNURM, Siim — EE-92.
102. VILIPOLD, Jüri — EE-97.
103. KARU, Elmo — ET-51.
104. SULE, Kalmar — ET-51.
105. MAND, Urmas — EE-52p.
106. KALJULA, Ain — ET-31.
107. TIMUS, Velio — EE-32.
108. BARINOV, Anatoli — MM-77.
109. TEARO, Viktor — MM-78.
110. MARTIN, Mati — MP-71.
111. VIIGIMÄE, Edgar — MM-72.
112. SUURSOO, Jüri — MA-71.
113. KUTSAR, Reino — MA-71.

A. AARNA,
TPI rektor

Tallinna Polütehnik

Uusi teaduste kandidaate keemia-mäeteaduskonnas

Käesoleva aasta 24. oktoobril kaitsti meie instituudi keemia-mäeteaduskonna nõukogu avalikul koosolekul järjekordselt kandidaadiväitekirju.

Väga huvitava, teoreetiliselt sisuka ja üldistava uurimistöö keemiatööstuse protsesside ja aparaatide valdkonnast esitas anorgaaniliste aineete tehnoloogia kateedri vanemõpetaja E. Tearo. Sm. E. Tearo väitekiri, mis valmis prof. E. Siirde juhendamisel, käsitleb keemiatööstuses laialdaselt kasutatavat veeaurudestillatsiooni protsessi läbivoolugataldrikutega kolonnaparaadis. Dissertandi poolt esitatud ulatuslik eksperimentaalne materjal ja selle alusel koostatud kriteriaalvõrrandid annavad nimetatud aparaadile praktilise arvutusaluse.

Väitekirja ametlikud oponendid NSVL Teaduste Akadeemia korrespondeeriv liige prof. P. Romankov Leningradist ja tehnikakandidaat R. Valdek ENSV TA Termofüüsika ja Elektrofüüsika Teadusliku Uurimise Instituudist rõhutasid sm. E. Tearo uurimistöö suurt aktuaalsust ja kõrget teaduslikku taset. Kiitvad ülid ka saabunud vastukajad mitmesugustest uurimisinstituutidest meie vabariigis ja väljaspool.

Tallinna Polütehnilise Instituudi keemia-mäeteaduskonna nõukogu tunnistas ühel häälel sm. E. Tearo väitekirja kaitsmise õnnestunuks ja tegi kõrgemale atestatsioonikomisjonile ettepaneku omistada dissertandile tehniliste teaduste kandidaadi teaduslik kraad.

* * *

Orgaanilise keemia kateedri vanemõpetaja Vello Mihkelson kaitses väitekirja «Põlevkivilõlist kahealuseliste fenoolide eraldamisest». Kahealuselised fenoolid on tähtsamaid keemiatööstuse toorainena kas taaavald põlevkiviprodukte, kuid nende selektiivseks eraldamiseks põlevkiviõlist ei olnud senini sobivat meetodit. Dissertandi põhjalik töö omab otsest tähtsust meie vabariigi rahvamajandusele ja nõukogu omistas selle autorile tehnikakandidaadi teaduslikku astme.

Vello Mihkelson on lõpetanud meie instituudi 1957. a. Juba 1948. a. aates töötab ta orgaanilise keemia kateedri juures, 1959. aastast on ta sama kateedri õppejõud. Keemia-Mäeteaduskonna töötajad tunnevad V. Mihkelsoni viljaka teadlasena, kelle tööd iseloomustab suur püsivus ja eelarvamusteta lähenemine probleemide'e. Põlevkiviproduktide uurimisel ei rahuldanud teda olemasolevad analüüsimeetodid. Andeka eksperimentaatorina konstrueeris ja ehitas Vello Mihkelson rea uusi aparaate, mis on käesoleval ajal kasutamisel ka reas vennasvabariikide uurimisinstituutides. Dissertatsiooni kaitsmisel avaldati arvamust, et V. Mihkelsoni teadusliku töö produktsioonist oleks piisanud ka kahe väitekirja koostamiseks.

Valkesed ei ole värske kandidaadi saavutused ka kalavetel. Malelaua taga on ta korduvalt kaitsnud ka instituudi õppejõudude võistkonna värve. Ükskõik, mida ta ka teeks, igat asja võtab ta kogu hingega ja põhjalikult. Igati printsipiaalse ja vastutulelikuna on ta võitnud töökaaslaste ja üliõpilaste lugupidamise.

November 1964

H. SAAN

Lehtedekullast jäid järele raod
Ja nukrana seisavad niidud
Üritus «Sügis tuleb ja kaob»
On edukalt lõpule viidud.

Päikene, roostes udustest öödest,
Näitab end harvem üha.
Varsti vabastab tudengi töödest
Üks ülemaailmne püha.

Põline töömees on mu taat,
lell temale alla ei anna.
Selliste meestega rongkäigus ma
Ühte ritta tahan end panna.

Mis pühad, kui süüa-juua ei saa!
Ja et kord juba vaba päev anti —
Kodinad kokku, tort näppu ja
otse koju — Kadrina kanti!

Poriga sügis on sillutand teed,
vaid siin-seal paar kuivemat laiku.
Sellegipärast ei sega mind need
Jälle nautimast tuttavaid paiku.

Vitste ja auruga võtan siis maha
Kõik kahe kuu õppetöö higi.
Vihaga klopin hõõguma,
et laiskus ei pääseks ligi.

Lauale päratu kausi sees memm
toob pajakartuleid, pekki
Pudeli otsib taat (olen ju mees!),
et «kalla ise ja meki.»

Tütarlaps, kellega veidi... noh... käin,
sel korral maha jääb linna.
Nõnda naabrineiuga võin
rahvamajasse tantsima minna.

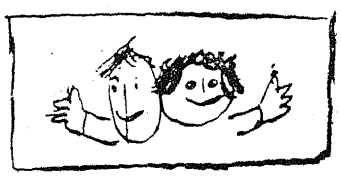

Koduteel jutustan koolist ja veel,
et linnas mul endal on neiu.
Peatume hetkeks värava eel
ja... lasen minna pühadeleiu!

Katuse küljes kiigub kuu,
Kuldservaga räästa all kinni.
Raagude varjudes liigub tuul
ja kriiksutab väravahingi.

Nii vaikne ja kodune tundub see öö,
on rahu mu ümber ja sees.
Mis sellest, et ootab meid teor.-meh'i töö --
Pikk pühapäev seisab veel ees.

Üliõpilane on teinud vähemalt 5 ebaõnnestunud katset arvestust sooritada.

Õppejõud: «Palun Teie matrikkel».

Üliõpilane: «Kas pidasin seekord vastu?»

Õppejõud: «Ei, mina ei pidanud vastu.»

* * *

«Miks teil «prožektor» ei tegutse?»

«Puudused said otsa ja saavutused paistavad isegi välja.»

KOLMAS KARIKAS NELJAKORDSELE MEISTRILE

Oktoobrikuus viidi läbi Eesti NSV karikavõistlused korvpallis. TPI oli esindatud nelja meeskonna ja ühe naiskonnaga.

Järjekordse tubli saavutusega tuli toime instituudi esimene meeskond, võites juba 3-ndat korda vabariigi korvpallikarika.

Poolfinaalis alistati ETKVL Tallinna Spordiklubi meeskond 86:71 ja finaalis Tartu EMT 71:53 (30:29).

Võidukasse meeskonda kuulusid meistersportlased Priit Tomson, Valdu Suurkask ja Tõnno Lepmets ning Rein Grünberg, Ants Meimer, Toomas Liebe, Andres Keevallik, Avo Viil, Peeter Münter ja Peep Pärо.

Meie II ja III meeskond ning naiskond jõudsid veerandfinaalideni.

Õpperühmad võistlustules

TPI XVI kompleksvõistlusel õpperühmadele on seni võitjad selgunud kolmel alal meestele ja kahel alal naistele.

Võrkpalli karikavõistlustel saavutas esikoha naistele MK-31, kes alistas finaalis TM-51 tulemusega 2:0. MK-31 naiskonnas mängisid: N. Rannas, A. Ambur, R. Kurvet, H. Ruder, A. Loko, M. Marjasoo ja E. Sepp. Meeste turniiril kohtusid finaalis ET-11 ja AS-51 meeskonnad. Pärast väga tasavägist võistlust tuli karikavõitjaks AS-51 meeskond koosseisus: T. Uljas, J. Kaile, H. Kibbermann, V. Musteikis, T. Mihelson, K. Soone ja H. Välk.

Väravpalliturniiril kohtusid finaalis ES-72 ja MP-51 meeskonnad. Karikavõitjaks tuli 9:6 võiduga MP-51 meeskond järgmises koosseisus: Priit Tomson, Kalle Kukk, Jaan Suder, Jüri Herma, Toivo Raistik, Rein Kommesaar, Ülo Pappel, Peep Tomson, Aavo Minka ja Rein Kõuts. Suurimaks väravakütiks oli meistersportlane (korvpallis) Priit Tomson, kes viie mängu jooksul viskas 40 väravat.

Õpperühmade paremusjärjestuses on pärast murdmaajooksu, võrk- ja korvpallivõistlusi meestest esikohal EE-52 282 punktiga, teine EE-72 281 punkti ja kolmas MM-33 279 punktiga. Naistest on pärast murdmaajooksu ja võrkpallivõistlusi esikohal TM-51 198 punktiga, II on MK-31 100 ja III TR-31 98 punktiga.

Järgmiseks [illegible] on korvpalli karikavõistlused. Ülesandmise viimaseks tähtajaks on 13. november kell 14.00, millal toimub TPI Spordiklubis esindajate koosolek ja loosimine. Mängud algavad 14. novembril 1964. a. TPI võimlas.

H. MAANSO

OHTLIK LÄBIMURRE
Heledates särkides võidukad MP-51 väravpallurid.

LASKEVÕISTLUSED TOIMUSID SIISKI

Instituudi õppejõudude-teenistujate II kompleksspartakiaadi üheks esimeseks alaks olid ettenähtud võistlused laskespordis. Algul ei saanud tiiru, siis ei olnud laskemoona, siis tulid peale teised alad jne. Aeg läks ja läks. Sügisest sai kevad ja uuesti tuli sügis. Ei vaibunud huvi õppejõudude hulgas. Ning hiljuti saigi tulevahetus läbiviidud, seekord «Dünamo» laskerajal, kuhu rivistus 112 õppejõudu.

Tingimused: distants 50 m, *v/kal. püss, lamades käelt 10 lasku. III järk 85 silma.*

Kes olid osavamad mehed?

I koht läks keemiahoonesse. A. Taal 91 s., Peahoone au päästis seekord **H. Lepik** (joonest. ja kujut. geom. kat.), kes laskis samuti 91 silma, kuid tabas märklaua südamikku vähem kordi! Anorg. keemia kateedrisse läks ka III auhinnaline koht, selle võitis E. Arumeel 89 silmaga. Teisi paremaid tulemusi:

4. H. Tamvelius (org. keemia) 88 silma
5. H. Hendre (masina elem.) 87 silma
6.—7. V. Jõepera (eksp. töök.) J. Kann (org. a. tehn.) 86 silma
8.—9. R. Mesila (mas. eh. tehn.) A. Sumbak (ehit, konstr.) 85 silma
10.—12. O. Kurvet (joonist. kat.) Ü. Suur (eksp. töök.) J. Sarandi (eksp. töök.) 84 silma.

Ega naisedki ei jäänud meestest maha:

I koht jälle keemiahoonesse Helvi Uibopuule 85 silmaga.

II koht Januson (soojusenerg.), saavutas 78 silma ja III kohale jäi Natalie Murel (ehitusmehaanika) 77 s., kes lõi ära ka kõik oma kateedri mehed! Tubli! Järgnesid:

4. E. Vallas (joonest. kat.) 75 silma
5. L. Mölder (org. ain. tehnol. kat.) 69 silma
6.—7. T. Tepaks (org. keemia) P. Kass (matem.) 66 silma
8. M. Soodla (joonest. ja kujut. geom. kateeder) 65 silma
9. H. Veerus (org. ainete tehnol.) 55 silma
10. E. Karjamaa (org. ainete tehnol.) 51 silma

Kateedrite paremusjärjestus:

Mehed

1. Joonestamise ja kujut. geom. kateeder 415 silma
2. Eksperimentaaltöökoda 407 silma
3. Masinaehituse tehnol. kakateeder 398 silma
4. Ehituskonstruktsioonide kateeder 391 silma
5. Anorgaanilise keemia kat. 387 silma

Edasi

Ehitusmehaanika kat. 363 silma
Elektrimasinate kat. 355 silma
Matemaatika kat. 346 silma
Org. ainete tehnol. kateeder 344 silma

Kokku võttis osa 16 kateedri meeskonda.

Naised

1. Org. ainete keemia kat. 151 silma
2. Joonestamise ja kujut. geom. kat. 140 silma
3. Org. ainete tehnol. kat. 124 silma
4. Matemaatika kat. 97 silma
5. Soojusenergeetika kat. 78 silma.

Kokuvõtteks — meeskondlikud tulemused olid tunduvalt paremad kui eelmisel aastal. Paremat esinemist takistab oma tiiru puudumine. Huvilisi on küll!

TPI uute hoonete kompleksis tuleb ette näha 50 m tiir kas pööningul, keldris või kus tahes, aga oma piir peab olema!

G. MÜÜRISEP

DEKANAADIS
Palun pikendust.
K. Voolu karikatuur

TPI kirjastusgrupi väljaandel ilmunud uudiskirjandus

Müük toimub igal teisipäeval ja reedel kella 10-st—16-ni Pikk jalg 14, III korrus, tuba 29. Rahuldatakse ainult kollektiivtellimusi. Üksikeksemplare saab osta TPI peahoone VRK müügilauast.

L. Schmidt. SISSEJUHATUS KEEMILISSE TERMODÜNAAMIKASSE I. Tln., 1964, 164 lk., 350 eks., 31 kop.

U. Randmer. METALLURGILISED PROTSESSID KEEVITAMISEL. Tln., 1964, 44 lk., 1000 eks., 9 kop.

G. Mets. JUHTIVUSE TEOORIA. POOLJUHID JA NENDE RAKENDUSI. Tln., 1964, 42 lk., 2000 eks., 17 kop.

H. Relvik, O. Silde. D'ALEMBERT'I PRINTSIIP. DÜNAAMIKA ÜLDVÕRRAND, LAGRANGE'I TEIST LIIKI VÕRRANDID. Tln., 1964, 92 lk., 600 eks., 17 kop.

Dekanaatide kaudu müüakse:

TEATMIK ÜLIÕPILASTELE. Tln., 1964, 90 lk., 1500 eks., 17 kop.

У. Рандмер. МЕТАЛЛУРГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ ПРИ СВАРКЕ. Тлн., 1964, 44 стр., 500 экз., 9 коп.

Р. Мозберг. СТАЛИ, ИХ СВОЙСТВА И ПРИМЕНЕНИЕ. Тлн., 1964, 80 стр., 500 экз. 17 коп.

СПРАВОЧНИК ДЛЯ СТУДЕНТА. Тлн., 1964, 104 стр., 700 экз. 10 коп.

Te minge lõputult
õlg õla kõrval
võideldes ja võites,
sest õnn võib olla ainult rahutu.

Anne Sadulsepp
Jüri Laving

KÜ-71
MA-111

Toimetaja V. KALPUS

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник», город Таллин

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 3292

MB-08765